

Beleid vertrouwenspersonen PKN Renkum-Heelsum

Naar het [model van de PKN](#)

Vooraf

Dit document bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Informatie over achtergrond en context voor kerkelijke gemeente/kerkplek waar vertrouwenspersonen¹ worden aangesteld.
2. Over de aanstelling en inzet van vertrouwenspersonen.
3. Het profiel en de taken van de vertrouwenspersoon.
4. Meldprotocol als handreiking voor vertrouwenspersonen bij melding.
5. Model overeenkomst van opdracht m.b.t. vertrouwenspersoon.

1. Informatie: achtergrond en context

De Protestantse Kerk in Nederland wil een veilige kerk zijn; een plaats waar mensen in vrijheid en vertrouwen samenkomen om hun geloof gestalte te geven. Dat betekent een gemeenschap zonder (seksueel) onveiligheid, intimidatie of dreiging.

Het (blijven) werken aan een veilige gemeenschap of kerkplek is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Dat houdt in dat de leden elkaar met respect behandelen. Dat degenen die speciale taken en opdrachten (ambten) vervullen zich bewust zijn van hun positie en onderkennen dat machtsverschillen in de omgang met anderen een rol kunnen spelen. Dat geldt voor zowel professionals als vrijwilligers.

De kerkenraad van de Protestantse Gemeente Renkum - Heelsum is zich bewust van het feit dat een veilige kerk vraagt om plaatselijk beleid en uitvoering daarvan in de praktijk. Dit is vastgelegd in het veiligheidsbeleid.

2. Aanstelling en profiel van vertrouwenspersonen

De vertrouwenspersonen worden geworven middels een vacature waarop iedereen kan reageren. Er volgt een transparante selectieprocedure. De aanstelling gebeurt naar geschiktheid. We hanteren het volgende profiel; vertrouwenspersonen hebben:

- Affiniteit met het thema sociale veiligheid in de gemeente
- Bekwaamheid door het volgen van een opleiding voor vertrouwenspersoon, zoals de Training Vertrouwenspersonen van Meldpunt Misbruik (zoals aanbevolen door de PKN).
- Bekendheid met de gemeente zodat ze weten hoe het kerkelijk leven in elkaar steekt.
- Geen taak als ambtsdrager of predikant
- Professionele gespreksvaardigheden
- In staat tot geheimhouding, ook tegen de melder over eventuele andere casuïstiek
- In staat te bepalen wanneer de grenzen van de eigen taak bereikt zijn en kunnen doorverwijzen
- Goede communicatieve vaardigheden

¹ Voor deze vrijwilligerstaak zijn verschillende benamingen in omloop geraakt, zoals interne, plaatselijke of vertrouwenspersoon. Tevens bestaat de mogelijkheid om een of meer externe vertrouwenspersonen te benoemen. Dit zijn doorgaans professionals; zie hiervoor onder andere lvyv.nl. De keuze is aan de kerkenraad.

Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

- Een integere en evenwichtige persoonlijkheid
- Een luisterende en respectvolle houding
- Empathisch vermogen

Verder zijn vertrouwenspersonen:

- betrouwbaar
- onbevooroordeeld, open en neutraal
- in staat tot (zelf) reflectief
- in staat flexibel in te spelen op wisselende situaties
- lid van de Protestantse Kerk in Nederland.

Tussen kerkenraad en vertrouwenspersoon wordt een overeenkomst van opdracht voor deze vrijwilligerstaak afgesloten (zie bijlage voor conceptovereenkomst). Daarnaast worden afspraken gemaakt over op declaratiebasis te vergoeden kosten, zoals reis- en trainingskosten.

De vertrouwenspersonen verklaren zich door de acceptatie van hun functie akkoord met de inhoud van de gedragscode, die is opgenomen in de bijlage van het Beleid Veilige Protestantse Gemeente Renkum – Heelsum, en overhandigen bij de start van hun werk een VOG aan de kerkenraad.

Er wordt gestreefd naar twee vertrouwenspersonen, een vrouw en een man, waarbij wordt gelet op benaderbaarheid voor alle gemeenteleden. Gemeenteleden hebben dan een keuze wie ze willen benaderen. De vertrouwenspersonen hebben iemand om mee te overleggen en samen te werken. De vertrouwenspersonen verplichten zich tot het werken met het meldprotocol (zie onder 4) en volgen waar nodig de beschikbare handreikingen zoals het *Protocol voor gemeenten die worden geconfronteerd met (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties*².

Vertrouwenspersonen vragen in de gemeente op beleids- en uitvoerend niveau met regelmaat aandacht voor preventie tegen sociale onveiligheid gedrag en zijn alert op de uitvoering van het beleid van de kerkenraad op dit terrein.

3. Taken van de vertrouwenspersonen

Gemeenteleden kunnen bij vertrouwenspersonen terecht met hun verhaal, vragen, vermoedens en meldingen. Afhankelijk van de situatie kan de vertrouwenspersoon verwijzen, en de melder bijstaan in gesprekken met anderen en bij aangiftes en klachtenprocedures. Zij doen niet aan waarheidsvinding en gaan niet zelf op onderzoek uit. De vertrouwenspersonen zijn geen therapeut, mediator, pastoraal medewerker of advocaat. Zij staan naast het gemeentelid dat zich bij hen meldt, hebben een luisterende taak en ondersteunen de betreffende persoon. Vertrouwenspersonen kunnen bij vermoedens van misbruik binnen de gemeente ook zelf proactief iemand benaderen.

De taken van de vertrouwenspersoon richten zich op volgende aspecten:

Voorlichting en preventie:

- zichtbaar zijn in de gemeente (middels kerkblad en website) en voor taak- en ambtsdragers van de gemeenten
- aanjager zijn van het gesprek over 'veilige gemeente' op verschillende niveaus van het kerkenwerk.

² Dit protocol is onder meer te vinden op smpr.nl. Dit meldpunt seksueel misbruik in de kerk is een samenwerkingsverband van negen kerkgenootschappen, waaronder de Protestantse Kerk in Nederland.

Signaleren:

- alert zijn op en goed luisteren naar signalen uit de gemeenten van mogelijk misbruik/grensoverschrijdend gedrag.
- eerste aanspreekpunt en luisterende steun voor mensen uit de gemeenten die in vertrouwen iets kwijt willen over wat nu speelt of in het verleden heeft afgespeeld aan grensoverschrijdend gedrag - meedenken met de melder over eventuele aangiftes of klachtenprocedures en de melder daarin begeleiden
- op verzoek en met instemming van de melder deze in bijzondere omstandigheden vertegenwoordigen
- melders en anderen adviseren over mogelijke vervolgtrajecten
- handelen volgens de protocollen en advies vragen bij het Meldpunt SMPR
- zo nodig wijzen op pastorale, psychologische, maatschappelijke (Veilig Thuis, Slachtofferhulp, Bureau Jeugdzorg, plaatselijk maatschappelijk werk) kerkelijke (kerkelijk meldpunt SMPR) of juridische hulp (bijv. advocaat via Langzs).

Persoonlijke ontwikkeling en beleidsontwikkeling:

- volgen van relevante cursussen, bijwonen van (regionale) intervisiebijeenkomsten, studiedagen en vergelijkbare bijeenkomsten
- bijhouden van een persoonlijke registratie
- vanuit deze registratie jaarlijks rapporteren aan de kerkenraad waarbij omstandigheden en personen onherkenbaar zijn en waarbij de rapportage is voorzien van een analyse en zo nodig beleidsaanbevelingen.

4. Borging

Vertrouwenspersonen hebben door de aard van hun werk een potentieel kwetsbare positie. De borging van deze functie is van belang om te zorgen dat vertrouwenspersonen hun werk goed kunnen doen en bij kunnen dragen aan een veiliger gemeente. Daarom geldt:

- Een lid van de kerkenraad is belast met het thema sociale veiligheid. Dit kerkenraadslid is aanspreekpunt op het moment dat de situatie daarom vraagt. Bij de kerkenraad berust de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de vertrouwenspersonen.
- Er zijn altijd minimaal 2 vertrouwenspersonen, een man en een vrouw, waarbij wordt gelet op benaderbaarheid door alle gemeenteleden.
- Vertrouwenspersonen zijn vindbaar op de site van de kerk en in de Samenklank.
- Vertrouwenspersonen stellen jaarlijks een verslag op van hun werkzaamheden, waarin ten minste wordt vermeld:
 - o Een kwantitatief verslag van meldingen bij de vertrouwenspersonen
 - o De mate waarin eerdere verbetervoorstellen succesvol zijn.
 - o Verbetervoorstellen naar aanleiding van meldingen die zijn gedaan, voorzien van aanleiding, aanpak en een toetsbaar doel. De vertrouwenspersonen vergewissen zich ervan geen inhoud van meldingen prijs te geven en zorgen ervoor dat informatie niet tot personen te herleiden is.
 - o Het jaarverslag van de vertrouwenspersonen wordt opgenomen in het jaarverslag.
- De kerkenraad bespreekt het jaarverslag van de vertrouwenspersonen en de eventuele verbetervoorstellen die worden gedaan. De kerkenraad verantwoordt in het jaarverslag het vervolg dat aan verbetervoorstellen wordt gegeven.
- Vertrouwenspersonen kunnen ongevraagd advies uitbrengen aan de kerkenraad. De kerkenraad verplicht zich dit advies te bespreken en publieke verantwoording af te leggen over het vervolg dat hij aan dit advies geeft.

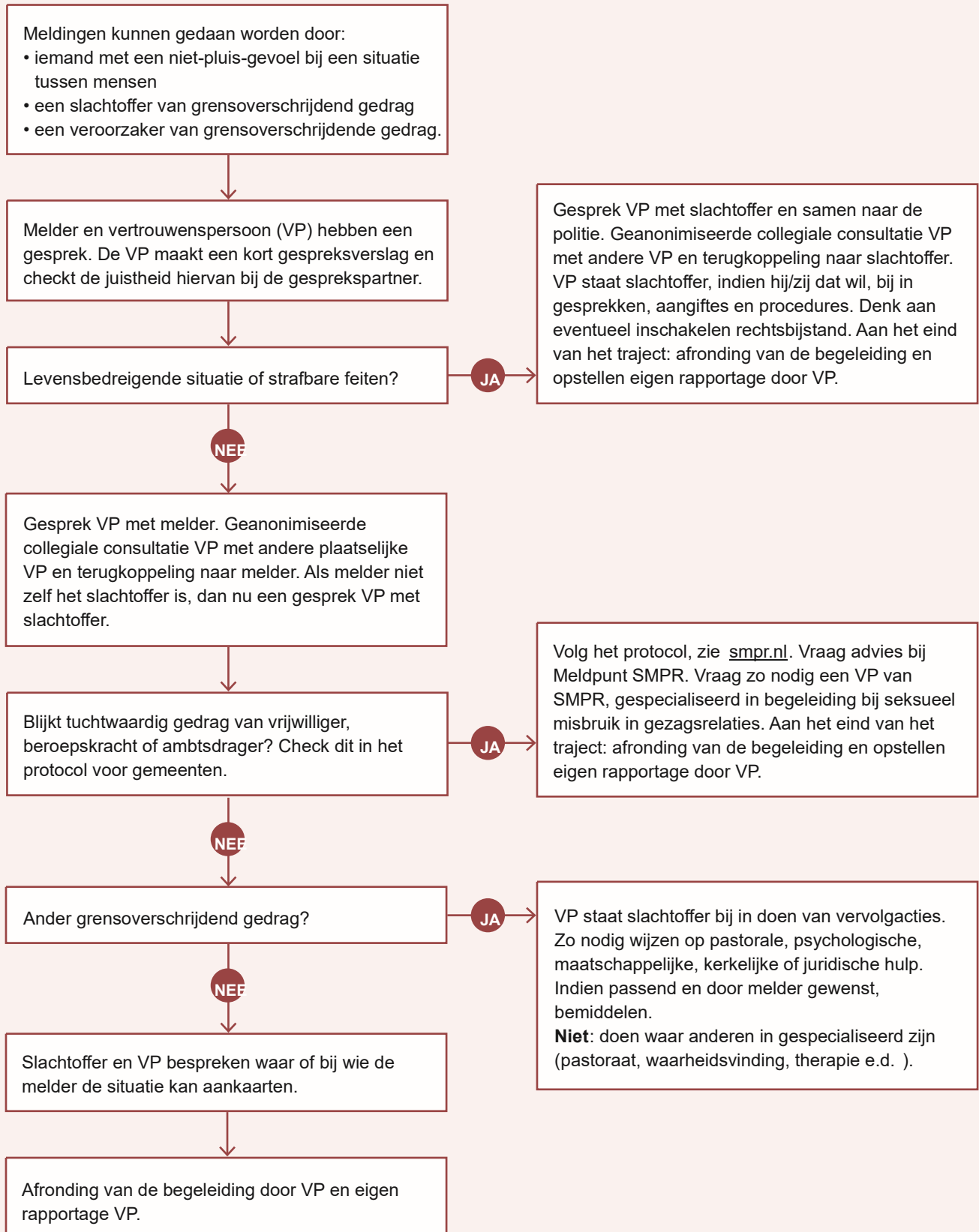
5. Meldprotocol als handreiking voor vertrouwenspersonen bij een melding van beleeftde onveiligheid

Hieronder wordt beschreven hoe een vertrouwenspersoon met een melding kan omgaan:

Mogelijke signalen (wees zorgvuldig, niet alles duidt op beleeftde onveiligheid):

- iemand wil niet meer met een activiteit meedoen en wil niet aangeven waarom
- iemand wil niet meer met een persoon te maken hebben en wil niet aangeven waarom
- iemand krijgt erg veel aandacht van iemand (met een specifieke taak) in de gemeente
- iemand zondert zich regelmatig af met een ander gemeentelid
- iemand wil graag alleen de crèche of een andere kinder- of jeugdactiviteit leiden
- iemand praat vaak over misplaatste onderwerpen, bijvoorbeeld seks of geweld.

Een melding bij de plaatselijke vertrouwenspersoon

5. Conceptovereenkomst van opdracht m.b.t. vertrouwenspersoon

Deze overeenkomst van opdracht wordt met ieder van de vertrouwenspersonen apart aangegaan.

Vooraf

De Protestantse Kerk in Nederland wil een veilige kerk zijn; een plaats waar mensen in vrijheid en vertrouwen samenkomen om hun geloof gestalte te geven. Onze gemeenschap onderschrijft dit uitgangspunt. Daarom heeft de kerkenraad preventiebeleid in het kader van 'veilige gemeente' opgesteld. Tot dit beleid behoort het aanstellen van vertrouwenspersonen.

1. De Protestantse Gemeente Renkum – Heelsum verklaart hierbij dat ze voor haar gemeenschap de volgende persoon als vertrouwenspersoon heeft aangesteld en dat ze zal voldoen aan alle daaruit vloeiende verplichtingen, zoals vastgesteld in de regelgeving van de Protestantse Kerk.
2. Als vertrouwenspersoon wordt aangesteld [vul in: naam en woonplaats].
3. De vertrouwenspersoon verklaart dat zij/hij als vertrouwenspersoon wil optreden overeenkomstig de aanwijzingen in het profiel van de vertrouwenspersoon.
4. De vertrouwenspersoon verklaart de werkzaamheden in overleg en afstemming met de andere vertrouwenspersoon te verrichten met wie dezelfde overeenkomst van opdracht is aangegaan.
5. De vertrouwenspersoon verklaart hierbij geheim te houden alle zaken die haar/hem in de uitoefening van de taak ter kennis komen en een vertrouwelijk karakter dragen. De vertrouwenspersoon heeft een geheimhoudingsplicht overeenkomstig de kerkorde (ord. 4-2), met inachtneming van de wettelijke kaders van de Nederlandse overheid.
6. De kerkenraad communiceert over de aanwezigheid en bereikbaarheid van de vertrouwenspersonen met regelmaat via kerkblad, weekbrief en/of website en biedt tevens publicatieruimte aan de vertrouwenspersoon zelf. Daarnaast is er ruimte voor inbreng tijdens een gemeenteavond en/of kerkelijke vergadering.
7. Eén moderamenlid is het aanspreekpunt voor de aangestelde vertrouwenspersonen. Tenminste jaarlijks is er een gesprek met de vertrouwenspersonen over hun bevindingen en aanbevelingen.
8. Elke vertrouwenspersoon wordt aangesteld voor een periode van 4 jaar³, met de mogelijkheid van verlenging voor 4 jaar.
9. Eenzijdige opzegging van het contract is door beide partijen mogelijk. In het geval deze overeenkomst door een van de partijen ontbonden wordt, verplicht een ieder zich om de lopende zaken af te handelen of over te dragen.
10. De door de vertrouwenspersoon gemaakte onkosten, zoals kosten voor training, reizen en contacten per telefoon of internet, vergoedt de gemeente op declaratiebasis.

... .. [vul in: plaats] [vul in: datum]

voorzitter kerkenraad

voorzitter college van kerkrentmeesters

vertrouwenspersoon

³ Deze termijn sluit aan bij de periode die doorgaans geldt voor ambtsdragers. Desgewenst kan de (algemene) kerkenraad een hiervan afwijkende termijn bepalen.